NÁZORY A POSTOJE UČITELŮ K ICT NÁSTROJŮM JAKO PROSTŘEDKU PRO UPLATŇOVÁNÍ KONEKTIVISTICKÉHO POJETÍ VYUČOVÁNÍ

Milan Klement

Klíčová slova: ICT nástoje, konektivismus, technologická dimenze kompetencí učitelů, modernizace vzdělávání

Hlavním cílem příspěvku je popis aktuálního stavu využití nástrojů ICT ve výuce na českých školách s využitím metod pedagogického výzkumu. V souvislosti s tímto cílem je také řešena problematika zaměřená na konkrétní způsoby použití těchto nástrojů v reálných podmínkách vzdělávacího procesu.

Neustálý rozvoj informačních a komunikačních technologií, včetně jejich zavádění do vzdělávání, kladou stále nové požadavky na učitele, kteří musí být připraveni s moderními didaktickými prostředky a technologiemi pracovat a vytvářet pro potřeby takto koncipované výuky také vhodné vzdělávací materiály. Tato potřeba vychází nejen z praxe, ale také z nutnosti

akceptovat moderní paradigma vzdělávání, jehož vlajkovou lodí je konstruktivismus (Průcha, Walterová & Mareš, 2003), který vnímá důležitost vnitřních předpokladů žáka pro učení, ale také jeho kontaktů či interakce s prostředím. V tomto moderním paradigmatu vzdělávání jsou tak kladeny nové požadavky na učitele a i když nemusí být učitelé nutně experti na oblast ICT, měli by být schopni je využít ve výuce, kde mají plnit především roli poradců žáků (Jonassen et al., 2003). Vymezení těchto požadavků je možné odvodit z modelu TPCK (Technological Pedagogical Content Knowledge) L. Shulmana (1986).

Na základě uvedených východisek jsme tedy přistoupili k provedení analýzy způsobů a přístupů k využití ICT nástrojů učiteli základních a středních škol v oblasti realizace výuky podpořené moderními didaktickými prostředky a digitálními technologiemi. Základní metodou pro sběr potřebných výzkumných dat byl zvolen dotazník (Foddy, 1994). Vytvořený výzkumný dotazník byl distribuován mezi učitele základních a středních škol a obsahoval jak uzavřené, tak i otevřené otázky. Pořízená výzkumná data byla podrobena statistické analýze pomocí vícerozměrových statistických metod.

V rámci realizovaného výzkumného šetření se prokázalo, že učitelé využívají nástrojů ICT ve výuce hojně. Dále bylo možné vyvodit, v kterých výukových situacích využívají ICT nástroje více a ve kterých méně a jaký konkrétní typ nástrojů je frekventovaný. Byly také odhaleny některé bariéry a omezení, které část učitelů od využití ICT nástrojů ve výuce odrazují.

Bibliografie

Foddy, W. H. (1994). *Constructing questions for interviews and questionnaires: Theory and practice in social research*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Jonnasen, D. H. et al. (2003) *Learning to Solve Problems with technology: A Constructivist Perspective.* New Jersey: Merill Prentice Hall.

Klement, M., Dostál, J., Klement, J. (2011) *Metody realizace a hodnocení interaktivní výuky.* Olomouc: Velfel.

Mishra, P., Koehler, M. J. (2008) Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. In *Teachers College Record.* Dostupné z http://onlinelearningcurriculumcommittee.pbworks.com/f/mishra.pdf

Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. (2003) *Pedagogický slovník.* Praha: Portál.

Shulman, L. S. (1986) Paradigms and reserch programs in the study of teaching. In M. Wittrock, *Handbook of research on teaching*. New York: MacMillan.

Zounek, J., Šeďová, K. (2009) *Učitelé a technologie: mezi tradičním a moderním pojetí.* Brno: Paido.